

Patronats culturals: governar també és decidir qui decideix

Publicat per [Interacció](#) [1] el 03/03/2020 - 12:47 | Última modificació: 11/05/2026 - 09:40

La governança cultural acostuma a aparèixer com una qüestió tècnica, gairebé administrativa. Organigrames, consells assessors, gerències, estatuts o models jurídics semblen formar part d'un llenguatge allunyat del debat cultural. L'informe *El patronato como mejora en la gobernanza de instituciones públicas culturales* planteja justament el contrari: les formes de govern d'una institució cultural condicionen profundament la seva capacitat d'actuar, la seva autonomia, la seva relació amb la ciutadania i fins i tot la seva legitimitat pública.

David Márquez parteix d'una constatació clara: el camp cultural espanyol ha desenvolupat estructures institucionals complexes, poc coordinades i sovint excessivament dependents de les lògiques polítiques conjunturals. El problema no és només ideològic. També és organitzatiu. L'autor defensa que molts conflictes del sector cultural no es resolten únicament amb més recursos o més programació, sinó revisant com es prenen les decisions i qui participa realment en aquestes decisions.

L'informe situa la governança en el nivell més alt de la institució cultural: l'espai on es defineixen objectius, es distribueixen responsabilitats, es controla la direcció i s'estableixen els criteris estratègics. En aquest marc, el patronat apareix com una possible eina per millorar la relació entre administracions, professionals, ciutadania i institucions culturals. La proposta no és copiar mecànicament el model anglosaxó dels *boards*, sinó adaptar mecanismes que permetin augmentar transparència, estabilitat, rendició de comptes i capacitat estratègica.

Una de les parts més interessants del text és la descripció de les tensions que travessen avui les institucions culturals: coordinació multinivell entre administracions, integració dels diferents grups interessats i exigència creixent d'avaluació i control públic. L'autor assenyala que el model cultural espanyol s'ha construït sovint de manera poc cooperativa, amb administracions competint entre elles i amb equipaments creats sense una planificació sòlida de recursos i usos futurs.

El document resulta especialment rellevant llegit des del món local. Moltes institucions culturals municipals funcionen encara sota models de dependència política directa, amb espais de decisió poc formalitzats i amb una escassa separació entre orientació política, gestió i direcció artística. L'informe planteja una pregunta de fons que és difícil per a moltes administracions culturals: fins a quin punt les institucions culturals disposen realment d'estructures capaces de sostenir projectes més enllà dels cicles polítics?

La governança cultural no defineix només com s'organitza una institució, sinó també qui participa en les decisions i sota quins criteris es legitimen.

Referència

Márquez Martín de la Leona, D. (2018). *El patronato como mejora en la gobernanza de instituciones públicas culturales* (Documento de Trabajo 93/2018). Fundación Alternativas.

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Imatge Una reunió del board o patronat de l'organització internacional IETM. Autor: D. Márquez Martín de la Leona

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Etiquetes: governança cultural

Etiquetes: gestió cultural

Etiquetes: polítiques culturals

Etiquetes: equipaments culturals

Etiquetes: valor públic de la cultura

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2020/patronats-culturals>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/el_patronato_como_mejora_en_la_gobernanza.pdf

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/8072>